

ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕВАГ ТА НЕДОЛІКІВ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ «ТОЧНО В СТРОК» НА ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВАХ

Шпаченко Д. В., Грибков С. В., Доля С. О.

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

E-mail: diana.sh@ukr.net

STUDY OF THE ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF THE IMPLEMENTATION OF THE "JUST IN TIME" CONCEPT IN FOOD INDUSTRIES

The paper examines the advantages and disadvantages of implementing the "just-in-time" concept in food production. In addition, the main problems of implementing the "just in time" concept were considered. The implementation of this concept will be useful for the end consumer, for the enterprise, as well as for the employees of this production.

В сучасних умовах ринкової економіки роль окремого підприємства як самостійного суб'єкта економічного кругообігу дуже велика. Ефективне управління виробництвом в умовах мінливості його характеру вимагає застосування сучасних концепцій управління, які забезпечують швидке і ефективне реагування на зміни. Тому виправданий пошук нових підходів до ефективного розв'язання задач планування виготовлення та постачання готової продукції, здатних забезпечити організацію взаємоузгодженої роботи усіх підрозділів підприємства при ощадливому використанні ресурсів та виконанні планових завдань точно в строк [1].

Концепція «точно в строк» діаметрально протилежна масовому виробництву. Дві ключові відмінності полягають в наступному:

- при масовому виробництві вироби випускаються великими партіями, що надходять на склад і споживачами, що доставляють тоді, коли надходить замовлення, а при "точно в строк" виготовлення відбувається за замовлень;
- масове виробництво заточене під випуск одного виду та специфікації продукту великими партіями, а при "точно в строк" - під невеликі партії різноманітних виробів.

Впровадження концепції «Точно в строк» вимагає нового підходу до планування та регулювання виробництва, оскільки воно ґрунтується на замовленнях споживачів. Крім того, необхідно відмітити, що це призведе до розширення штату та функцій операторів роботи з клієнтами, зміни розташування обладнання [2].

До однозначних переваг "точно в строк" відносяться:

- збереження конкурентоспроможності компанії — стає можливим краще задовольняти потреби клієнтів і водночас знизити витрати;
- гнучке реагування зміну попиту;

- немає накопичення продукції (відсутність морального старіння);
- зниження рівня запасів;
- зниження обсягу браку і переробок;
- скорочення виробничого циклу;
- вивільнення ресурсів.

Концепція «точно в строк» корисна не тільки для компанії в цілому, а й для кожного працівника, адже:

- гарантія трудової зайнятості через посилення конкурентоспроможності підприємств;
- усунення надлишку незавершеного виробництва;
- відпадає необхідність транспортування та зберігання незавершеного виробництва;
- скорочення часу переналагодження обладнання;
- виявлення та усунення причин дефектів та поломок обладнання, через які виникають затримки у виробничому циклі.

З недоліків доцільно виділити наступні:

- велика залежність від постачальників;
- можливе збільшення вартості матеріалів - замовлення невеликих партій продукції призводить до збільшення їхньої собівартості;
- трудова вразливість працівників;
- часом вигідніше зберігати товар складі, ніж постійно довозити його – актуально переважно малого бізнесу чи виробництва, постачальники якого перебувають у іншому регіоні чи країні;
- підвищення транспортних витрат;
- підвищені вимоги до проектного менеджменту – у разі неналагодженого робочого процесу можливі простой працівників;
- підвищена вразливість до погіршення міжнародної та національної економічної ситуації.

Таким чином, концепція «точно в строк» забезпечить синхронізацію роботи та забезпечення суворої дисципліни в договірних відносинах для харчових підприємств. Авторами планується створення інформаційної технології для харчових підприємств, що забезпечить впровадження та використання концепції «точно в строк». Її впровадження допоможе скоротити час виконання замовлення; зменшувати капітальні витрати на утримання складських приміщень для запасів; це призводить до зниження ризиків морального старіння запасів; зменшувати обсяги документації, а також скорочувати втрати від браку та зменшувати витрати на відправку продукції в цех на переробку.

Література

1. Гаджинский А.М. (2003) *Логистика*. М.: ИТК «Дашков и К», 408 с.
2. Бажин И. И. (2003) *Логистика*. Х.: Консум, 240 с.